

geval is. Voor zoover ik exemplaren van de met C aangeduide uitgave zag, zijn dan ook de losse oktaafjes niet, zooals bij B, vastgeplakt aan het eerste en laatste halve vel, maar worden zij enkel door den draad vastgehouden. De cijfers der pagineering en het papier zijn bovendien zeer van elkander verschillend. Wel is waar is er uit de lettersoort niets zekers daaromtrent te bewijzen, daar beide met bijna gelijke descandiaanletter gezet zijn, maar uit het letterzetten zelve is duidelijk te zien, dat de nadruk B door vrij wat minder geoefende hand bewerkt is dan C. Bij het zeer gegronde vermoeden, hetwelk ik nu reeds koester, dat er nog een tweeden nadrukker geweest is, meen ik als zeker te mogen vaststellen, dat ik door dit opstel de geschiedenis van het exemplaar, onder letter C door den heer Loosjes beschreven, aan de belangstellenden heb leeren kennen.

De nadruk is gereed. De hebzuchtigen spitsen zich reeds op de enorme winsten, die dit «zaakje» opleveren zal en van tijd tot tijd wordt er aanvankelijk dan ook wel een exemplaartje verkocht. Drie of vier gulden, soms een ducaat is een aardig sommetje, en waar Holtus (1) bij zijn verhoor op 23 November, dezen prijs noemt, daar kunnen we veilig aannemen, dat het soms wel iets meer zal zijn geweest. Toch ging het in den beginne slapjes; maar... daar komt het Placaat der H.H. Staten van Holland en de verkoop neemt belangrijk toe. 't Was ten minste Adriana Maria Holtus genoeg opgevallen om bij haar tweede verhoor te verklaren, dat «na het emaneeren van het placaat, naar zij meent, de meeste exemplaren zijn verkogt» en ook haar vader erkent in een zijner ver-

(1) Crimineel Examenboek N^o. 36.